

САНХҮҮ БҮРТГЭЛИЙН ТАСГИЙН ОРЛОГО ШИМТГЭЛИЙН БАЙЦААГЧ
ЭРДЭНЭ-ОЧИР ОВОТТОЙ РЭНЖИНДОРЖ
2024 ОНЫ ХАГАС ЖИЛИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Нэг. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээ

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин /биелэлт/	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлт ийн хувь
1		2	3	4	5	6	7
Зорилт 1. "Холбогдох хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах, тайлагнах"							
1	Нийгмийн даатгалын багц хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой шинээр батлагдсан дүрэм, журам, дээд газраас ирүүлсэн заавар, зөвлөмж, аргачлал, чиглэлийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах./1.1.1./	Хэрэгжүүлсэн дүрэм, журам, заавар, зөвлөмж, аргачлал, чиглэлийн тоо	Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой НДЕГ-аас 2023 онд ирүүлсэн 12 удаагийн зөвлөмжийн хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулсан.	Хэрэгжилтийг хангах, хяналт тавьж ажиллах, үр дүнг тооцсон байна.	Нийгмийн даатгалын багц хуулийн шинэчилсэн найруулгын талаар 15 удаагийн сургалт мэдээлэл хийж ажилласан. Аймгийн ХХҮГ-аас зохион байгуулсан жижиг дунд бизнес эрхлэгч нар зохиулсан хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төслийн хэлэлцүүлэгт оролцож мэдээлэл өгсөн.	2024.01.01-2024.06.30	

2.	Албан журмын даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор нийгмийн даатгалд хамрагдаагүй ажил олгогч, даатгуулагчдыг шинээр хамруулах, хамралтын төлөвлөгөөг биелүүлэх ажлыг зохион байгуулах, биелэлтийг тогтоосон хугацаанд хүргүүлэх./1.1.3./	Ажил олгогчийн тоог 32, даатгуулагчийн тоог 146-оор нэмэгдүүлж, төлөвлөгөөг биелүүлсэн байна.	2023 онд 67 ажил олгогч, 477 хүнийг албан журмын даатгалд шинээр хамруулав.	Шинээр 16 ажил олгогч, 73 даатгуулагч хамруулсан байна	Нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх ажлыг хүрээнд өдөр бүр ажил олгогчийн өглөг авлагын судалгааг googl sheet програм ашиглан сумын байцаагч нар хүргэж ажиллаж байна. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн хуримтлагдсан өр авлагын судалгааг google sheet дээр ажиллаж өдөр бүр өөрчлөлт, хөдөлгөөнийг хийж ажиллаж байна. 2024 онд шинээр 20 ажил олгогчийн 28 даатгуулагчийг шинээр хамруулсан.	2024.01.01-2024.06.30	
3.	Ажил олгогч даатгуулагчдад Нийгмийн даатгалын тухай хууль болон түүнтэй холбогдон	Холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн байна	Нийгмийн даатгалын үйлчилгээ авч буй ажил олгогч даатгуулагч	178 ажил олгогчийн 3480 даатгуулагчийн тайланг тулгаж шалгаж	198 –н ажил олгогчийн 3508 даатгуулагчийн мэдээллийг тулгаж шалгаж	2024.01.01-2024.06.30	

	гарсан журам, дүрсэн зааврын дагуу зөвлөгөө өгч, нийгмийн даатгалын үйлчилгээг хөнгөн шуурхай хүргэх		нараас ямар нэг зөрчил гомдол гараагүй.	баталгаажуулс ан байна	баталгаажуулсан. Ажил олгогч болон даатгуулагчаас ямар нэг гомдол ирээгүй.		
4	Ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн (НД-07, НД-08), хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийн тайланг батлагдсан маягтын. дагуу хуулийн хугацаанд хүлээн авч баталгаажуулах	Ажил олгогчийн тоогоор	2023 онд 356 ажил олгогчийн тайланг сар бүр хүлээн авч баталгаажуулса н.	378 ажил олгогчийн тайланг сар бүр хүлээн авч баталгаажуулс ан байна.	Улиастай сумын 198 ажил олгогч, сумын 192 ажил олгогчийн тайланг хугацаанд хүлээж авч баталгаажуулан ажилласан	2024.01.01- 2024.06.30	
5	Мэргэжлийн болон хөндлөнтгийн хяналтын байгууллагын шалгалтанд хамрагдах, Улсын байцаагчийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлэх	Биелэлтийн хувиар		90-с дээш хувиар	Бусад хөндлөнтгийн хяналт шалгалтын байгууллагын шалгалтад ороогүй. Даатгуулагч орхигдуулж тайлагнасан 1 ажил олгогч дээр зөрчлийн арга хэмжээ тооцож, торгуулийн арга хэмжээг авч ажилласан.	2024.01.01- 2024.06.30	
6	Найдваргүй өр авлагын судалгааг гарган асуудлыг хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэх	Нийгмийн даатгалын тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлсэн байна	2023 оны жилийн эцсийн байдлаар 13 байгууллагын 69,1 сая төгрөгийн найдваргүй авлага бүртгэгдсэн.	Холбогдох байгууллагууд ын судалгааг гаргах, хувийн хэргийг бүрдүүлж ажилласан байна.	13 байгууллагын 69,1 сая төгрөгийн найдваргүй авлага бүртгэгдсэн ба үүнээс 6-н ажил олгогчтой холбогдож шат дараалсан арга хэмжээ авах ажлын хүрээнд гэрээ	2024.01.01- 2024.06.30	

				байгуулж 6 сарын 30-ны дотор 19.1 сая төгрөгийг барагдуулахаар тохиролцсон. Бусад 7 ажил олгогчийн эцсийн өмчлөгчийн харьяалалыг тогтоох, судлах ажлыг хийж байна. Харьяалалыг тогтоосны дараа хуулийн байгууллагад шилжүүлнэ.		
--	--	--	--	--	--	--

Хоёр. Хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилт

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого бүрдүүлэх, тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардлыг хугацаанд нь олгох, өр, авлага барагдуулах ажлыг удирдан зохион байгуулах, өмчийн харилцаа, хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааг зохион байгуулах, нийгмийн даатгалын сангийн хуримтлал бий болгох, нягтлан бодох бүртгэлийн мэргэжил арга зүйгээр хангах, гүйцэтгэлийг тайлагнах							
	Нийгмийн даатгалын сангийн орлогын төлөвлөгөөг сар, улирал, жилээр жигд ханган биелүүлэх.	Батлагдсан 5 757 121.6 мянган төгрөгийн шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөөний биелэлтийг сараар өссөнөөр жигд ханган ажиллана.	Тайлант саруудад 5262857 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлэхээс 6771758,6 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлж 128,7 хувиар төлөвлөгөөгөө биелүүлэн ажиллалаа.	Нийгмийн даатгалын сангийн орлогын төлөвлөгөөг сар улирал, жилээр жигд ханган биелүүлж, нийгмийн даатгалын санд 2 640 791.7 мянган төгрөгийн орлого төвлөрүүлэх.	5 сарын 31-ны байдлаар 4.1 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрүүлж орлогын төлөвлөгөөг хагас жилийн дүнгээс 156 хувиар давуулан ажилласан байна.	2024.01.01- 2024.06.30	

	Цахим хэлбэрээр ирүүлсэн тайлантай тулган баталгаажуулах, ажил олгогч, даатгуулагчийн мэдээллийн санг бүрдүүлэх	Холбогдох журам зааврыг хэрэгжүүлсэн байна	356 ажил олгогч тайлангийн тайлан тухай бүр нь тулган шалгаж баталгаажуулсан, тоон гарын үсгээр илгээсэн тайланг хэвлэж сумдад хүргүүлсэн.	Сумууд болон өөрийн хариулсан 378 ажил олгогчийн тайланг хугацаанд нь баталгаажуулж ажилласан байна	Улиастай сумын 198 ажил олгогч, сумын 192 ажил олгогчийн тайланг хугацаанд хүлээж авч баталгаажуулан ажилласан	2024.01.01-2024.06.30	
2.2.					Sicos програм бүрэн хэвийн ажиллагаанд өрөөгүй байгаа тул сарын мэдээ, пүрэв гаригын мэдээ, 15-ны мэдээг эхний хагас жилийн байдлаар 1 удаа авсан, НДЕГ-т 2023 оны хуримтлагдсан өр авлага барагдуулалтын судалгааг 4 сарын 12-нд гаргаж өгсөн. НДЕГ-ын 2024.06.04-ны өдрийн 05/1156 тоот албан бичгийн дагуу шимтгэлийн өр авлагын судалгааг гаргаж	2024.01.01-2024.06.30	
2.3.	Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлттэй холбоотой мэдээ, тайлан, судалгаа гаргах, төсвийн төсөл, төсөөлөл хийх	Мэдээ, тайлан, судалгааг хугацаанд нь чанартай гаргаж, холбогдох арга хэмжээг авсан байна.	2023 онд шимтгэлийн өлгөгч авлагын мэдээг 12 удаа НДЕГ-т хүргүүлсэн.	Мэдээ тайланг 6-с доошгүй удаа гаргаж хугацаанд хүргүүлсэн байна			

					хүргүүлсэн. Шимтгэлийн өр авлагатай бүх холбоотой excel судалгааг дээр файл гараар ажиллаж гаргаж хийж байна. 2024.06.10-ны өдөр 2023 оны хуримтлагдсан өр авлагын судалгааг төсөв, аж ахуйгаар ангилж, барагдуулалтын мэдээг гаргасан.		
2.4.	Ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлагыг бууруулах талаар нэгдсэн арга хэмжээ зохион байгуулж оны эхний үлдэгдлээс бууруулах, үр дүнг тооцож хэлтсийн даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэж, тайланг НДЕГ-т хүргүүлэх.	Ажил олгогчоос төлөх шимтгэлийн авлагыг оны эхний дүнгээс 30-аас доошгүй хувиар бууруулна	2023 онд олсны эхний үлдэгдэл 80 аж ахуй нэгж, байгууллагын 91,6 сая төгрөгийн хуримтлагдсан авлагыг 55,8 сая төгрөгөөр барагдуулж оны эхний үлдэгдлийг 60,7 хувиар бууруулсан.	2024 оны эхний 36 ажил олгогчийн 121,2 сая төгрөгийн авлагын дүнгээс буюу 94,8 сая төгрөг болгож бууруулан ажилласан байх.	36 ажил олгогчоос 19 ажил олгогчийн 68,8 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулж 56,7 хувиар бууруулсан	2024.01.01- 2024.06.30	

Гурав. Хуулиар олгосон нийтлэг чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилт

Нийгмийн даатгалын бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн биелэлт, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийх, сангийн болон үйл ажиллагааны зардлын зарцуулалтад аудит хийх, дүгнэлт зөвлөмж гаргах, мэргэжил арга зүйн туслалцаа үзүүлэх

3.1	Эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэрээр эзгүй байгаа албан хаагчийн албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэх	Албан хаагчийг эзгүй байгаа үед орлон гүйцэтгэн ажилласан байна.	Эрх бүхий албан тушаалтнаас ирүүлсэн 5 удаагийн бичгийг хугацаанд гаргасан	Шийдвэрийг хэрэгжүүлсэн байна.	Эзгүй албан хаагчийн орлож ажиллаагүй болно.	2024.01.01-2024.06.30	
3.2	Өргөдөл гомдлыг хугацаанд нь шийдвэрлэх, албан хэрэг хөтлөлтийн заавар журмын дагуу гүйцэтгэх	Ирүүлсэн өргөдөл гомдол, албан бичгийн шийдвэрлэлтийн хувиар	Өргөдөл гомдлыг тухай бүр нь шийдвэрлэж хариу өгч ажилласан байна	Хугацаанд нь 95-с дээш хувиар шийдвэрлэсэн байна	Шинээр 20-н ажил олгогч бүртгэх албан хүсэлтийг хүлээн авч шийдвэрлэсэн. "Баян-айраг" эксплорейшн компанид холбогдох зөрчлийн талаарх гомдол мэдээллийг хүлээн авч хуулийн хугацаанд шийдвэрлэж ажилласан.	2024.01.01-2024.06.30	
3.3	Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой төсөв, төлөвлөгөө, судалгаа гаргах	Төсөв, төлөвлөгөө, мэдээ, судалгааг гаргах	Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөөг 124 хувиар биелүүлсэн.	Төсвийн төлөвлөгөө хугацаанд нь чанартай хийж гүйцэтгэсэн байна	Төсвийн боловсруулах ажлын хэсэгт орж ажиллаж байгаа. Эхний хагас жилийн орлогын төлөвлөгөө 15.5 т.б, үүнээс 2024.05.31-ны байдлаар орлогын төлөв 17.2 тэрбум төгрөгийн орлого орсон.	2024.01.01-2024.06.30	

Цөрөө. Төрийн үйлчилгээний үндэр хүртээмжийг сайжруулах зорилт.

Нийгмийн даатгалын үйлчилгээг мэдээллийн технологийн үйл ажиллагаагаар дэмжих, мэдээллийн сан бүрдүүлэлт, хадгалалт хамгаалалт, гадаад, дотоод мэдээллийн урсгалын нэгдсэн хяналттай тогтолцоог төлөвшүүлэх, хөгжүүлэх					
4.1	Мэдээллийн сангийн бүрдүүлэлтийг сайжруулж, ажил олгогчоос ирүүлэх мэдээллийг бүрэн гүйцэд бүрдүүлсэн байх /4.4.1/	Ажил олгогчийн үндсэн мэдээллийг бүрэн гүйцэд бүрдүүлсэн байх	Ажил олгогчийн үндсэн мэдээллийн бүрдүүлэлт 99.94% байсан.	Siicos програм нь улсын хэмжээнд ажил олгогч нарын мэдээллийг шүүж харах нөхцөл боломж бүрдсэн ба шинээр бүртгүүлсэн ажил олгогч нарын мэдээллийг тухай бүр нь бүртгэж оруулан ажиглаж байна. Улсын бүртгэлийн мэдээллийн сангаас татдаг болсон тул ажил олгогчийн мэдээллийн зөрүүтэй байдал үүсэхгүй байгаа.	2024.01.01-2024.06.30
4.2		Ажил олгогчийн НДШ-ийн тайланд ирүүлэх даатгуулагчийн мэдээллийг бүрэн, зөв бүрдүүлсэн байх		Мэдээллийн шинэ систем нэвтэрсэнтэй холбогдуулан нийт ажил олгогч, дарга, нягтлан бодогч нарт нэг бүрчлэн зөвлөгөө мэдээлэл зааварчилгаа өгч ажигласан. Даатгуулагчийн мэдээлэл УБЕГ-с шууд татаж байгаа тул даатгуулагчийн мэдээллийн зөрүүтэй байдал үүсэхгүй байгаа	2024.01.01-2024.06.30
4.3		Ажил олгогчоос цахимаар ирүүлэх тушаалын бүртгэлийг бүрэн гүйцэд шаардаж авсан байх		Даатгуулагчийн тушаалын мэдээлэл оруулах зааварчилгааг бүх ажил олгогч нягтлан бодогч нарт өгсөн ба тушаалын өөрчлөл хийгдэхгүй байгаа даатгуулагч нарын мэдээллийг тухай бүр нь шинэ системд засварлаж ажигласан.	2024.01.01-2024.06.30
4.4	Албан журмын болон сайн дурын даатгуулагчийн ногдуулалтын мэдээллийг үнэн зөв бүртгэсэн байх /4.4.2/	Албан журмын болон сайн дурын даатгалыг нэг даатгуулагч дээр нэг сар дээр давхардуулан бүртгэхгүй байх	Ажил олгогчийн үндсэн мэдээллийн бүрдүүлэлт 99.94% байсан.	Ажил олгогчийн шимтгэл төлөлтийн мэдээллийг үнэн зөв оруулах үүднээс төлсөн шимтгэлийн орлогыг тухай бүр нь таниулж ажил олгогчийн тодорхойлолт, даатгуулагчийн лавлагаа мэдээлэл түргэн шуурхай гарах нөхцөлийг бүрдүүлэн ажигласан.	2024.01.01-2024.06.30

Хоёр. Мэдлэг, ур чадварын дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээ

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрэх түвшин /биелэлт/	Эхлэсэн, дууссан хугацаа	Биелэлт ийн хувь
			1	2	3	4	5
1	Монгол бичгийн анхан шатны мэдлэгийг бүрэн эзэмшиж уншиж, бичиж сурсан байна. (МУЗГ-ын 2020 оны 96-р тогтоолын 3.2.15)	Монгол бичгээр уншиж, бичиж сурсан байна.	Монгол бичгийн анхан шатны мэдлэгтэй	Анхан шатны сургалтад хамрагдах	НДЭГ-аас зохион байгуулж буй цахим сургалтанд хамрагдаж байна.	2024.01.01-2024.06.30	
2	Нийгмийн даатгалын болон холбогдох бусад хуулиудын талаарх мэдлэгээ дээшлүүлэх	Нийгмийн даатгалын холбоотой хууль тогтоомжийн мэдлэг дээшилсэн байна.	Хуулийн сурталчилгааг тогтмол хийж хэвшсэн.	Хууль тогтоомж, журамд орсон өөрчлөлтүүдийг тухай бүрт нь судалж мэдсэн байх	Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга, Төрийн албаны тухай хууль, төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль, Зөрчлийн тухай хуулийн сургалтад тухай бүр нь хамрагдсан.	2024.01.01-2024.06.30	
3	Улсын байцаагчийн акт, албан шаардлага, албан тоот, албан мэдэгдэл, тушаал, шийдвэр бичих мэдлэг эзэмших.	Захиргааны акт, баримт бичиг боловсруулах ур чадварыг эзэмшинэ.	Улсын байцаагчийн акт, албан шаардлага бичиг чадвар дээшилсэн байна.	Захиргааны акт, баримт бичиг боловсруулах ур чадварын шалгалт өгөх.	Улсын байцаагчийн акт албан шаардлага бичих болон албан хэрэг хөтлөлтийн стандарт шаардлагыг ажил үйлчилгээндээ хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.	2024.01.01-2024.06.30	
4	Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хуулийг судлах	Төрийн албаны тухай хуулийг судлаж нийт ажилтнуудад сургалт	Ёс зүйн зөрчил гаргаагүй	Улирал бүр тогтмол сургалт зохион байгуулж соён гэгээрүүлэх	Төрийн албаны төв зөвлөл, Аймгийн ЗДТГ-ын хамтран зохион байгуулсан "Ёс зүйн Дэд хороо"-ны дарга нарийн бичгийн дарга нарын 2	2024.01.01-2024.06.30	

		ЗОХИОН байгуулах			Өдрийн удирдлагын академийн сургалтад хамрагдаж гэрчилгээ авсан. Ёс зүйн тухай хууль, Ёс зүйн дэд хорооны ажиглах журмын талаар дэд хорооны гишүүд болон нийт албан хаагчид хагас жилдээ багтан сургалт зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиглаж байна.		
	Нийгмийн даатгалын үйлчилгээг сайжруулах шинэ санал санаачлага гаргаж ажиглах	Өөрийн эрхлэх ажлын хүрээнд ажлын бүтээмжийг дээшлүүлсэн байна	Өөрийн ажил үйлчилгээг сайжруулсан байна.	Ажлын шинэ санаачлага гаргаж ажигласан байна	ХНХҮ, ОУ-ын хөдөлмөрийн байгууллагын хамтарсан "Нийгмийн даатгалын хамралт нэмэгдүүлэх нь" 3-н өдрийн сургалтанд хамрагдаж өөрийн аймгийн арга туршлагын танилцуулж, илтгэл хэлэлцүүлж ажигласан ба түүнээс гарсан онол Практикийг өөрийн ажил үйлчилгээнд нэвтрүүлэн ажиглаж байна. Байгууллагын нийт албан хаагч нарт хамралт нэмэгдүүлэх арга зам сэдвээр сургалт зохион байгуулсан.	2024.01.01- 2024.06.30	
6	Хамт олноо манлайлан ажиглах	Өөрийн мэдлэг чадварыг дээшлүүлж бусадтай	Олон нийтийн арга хэмжээнд идэвхи санаачлагата	Үндсэн ажлаас бусад олон нийтийн хэмжээнд идэвхтэй	НД-ын газрын нийт албан хаагчийн олон нийтийн ажиглалт манлайлан оролцож байна. Байгууллагын дотор	2024.01.01- 2024.06.30	

	хамтран ажиллах	й оролцдог	оролцох	заслын хамт олны хамт хийж гүйцэтгэсэн. Гадны хэсгийн зүлэгжүүлэх, мод тарих ажилд оролцсон. Салбарын ажилтнуудын баярын уралдаан тэмцээнд хамт олны хамт оролцож "Цом" авсан.		
--	--------------------	------------	---------	---	--	--

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Орлого шимтгэлийн байцаагч/Э.Рэнжиндорж/
 (Албан тушаал) (Нэр, гарын үсэг) (Огноо)

Хуримтлагдсан өр авлага барагдуулалт, орлогов өглөг, авлага

Сум	Орлого	авлага	өглөгө	Өмнөх оны авлага	Барагдуулалт	Барагдуулал тын хувь
Улиастай / рэнжиндорж	4111.5	187.7	139.7	121	68.8	56.8595041
алдархаан	221.1	15.6	0.3	0	0	100
баянтэс	336	1.9	0.4	1.1	1.1	100
дөрвөлжин	1365.7	10.9	7.8	214.4	209.5	97.7145522
идэр	288.8	15.2	0.5	0	0	#DIV/0!
сант	242.3	25.6	3.9	10.7	0.4	3.73831776
тэс	577.6	28	0.5	6.7	1.9	28.358209
түдэвтэй	263.4	17.6	4.7	0	0	100
ургамал	207.2	6.3	0.6	2.4	2.4	100
цагаанхайрхан	213.3	0.04	5.3	0	0	100
цагаанчулуут	253.3	0.7	16.4	0.16	0.06	37.5
шилүүстэй	244.5	14.7	5.2	3	1.6	53.3333333
яруу	200.1	11.2	22	1.7	0.5	29.4117647
нөмрөг	239.7	28.8	4	1.8	1.8	100